

**МОНІТОРИНГ КОРДОНУ УВКБ ООН
НА МІЖНАРОДНИХ ПУНКТАХ ПЕРЕТИНУ КОРДОНУ
(Кордони між Україною, Молдовою та Європейським
Союзом)
Липень 2024**

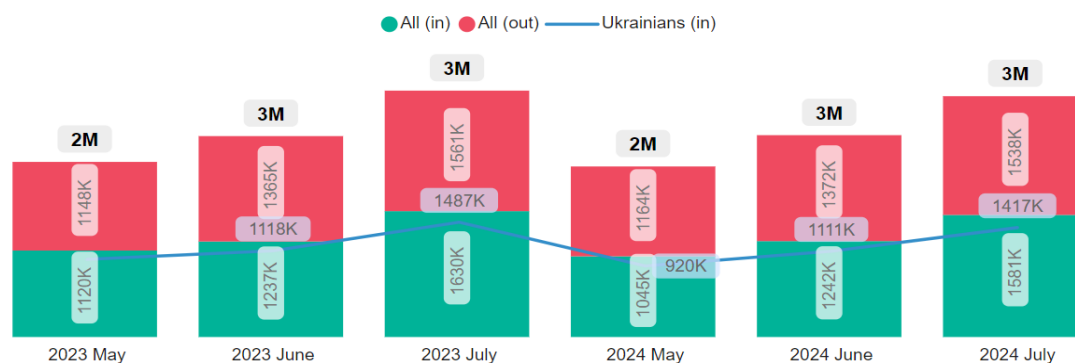
Пішоходи під час перетину кордону на ПП «Шегині», липень 2024 р. © ГО «Право на захист».

З середини березня 2022 року УВКБ ООН та його місцеві НУО-партнери «Право на захист» (ПнЗ), «НЕЕКА» (НІКА) та «Десяте квітня» (ДК) провели моніторинг кордону на 30 пунктах пропуску між Україною та Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Групи моніторингу кордону надають інформацію, правову допомогу, консультації з питань захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається в Україну.

1. Огляд Транскордонних переміщень (в'їзд і виїзд)

У червні та липні 2024 року моделі транскордонних переміщень збігалися з тими, що спостерігалися у 2023 році. Якщо в червні обох років спостерігалася більша кількість виїздів й чистий відтік становив приблизно 130 тис., то в липні спостерігалася більша кількість в'їздів й чистий приплив становив у 2023 (69 тис.) та 2024 (43 тис.). Ймовірно, ця закономірність пов'язана з мобільністю під час літнього сезону відпусток. У липні 2024 року спостерігалася найвища загальна транскордонна активність за рік: понад 3 мільйони людей перетнули кордон з Україною в обох напрямках. Цей рух на в'їзд, ймовірно, пояснюється поверненням громадян із відпусток, а також короткочасними візитами осіб, які мають тимчасовий захист, щоб перевірити своє майно або відвідати сім'ї в Україні.

Рух на західному кордоні України (в'їзд та виїзд)

Фігура 1. Кількість людей, які перетинають міжнародні кордони з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією. Цифра не включає дані про перетин кордону з Молдовою. Джерело: Державна прикордонна служба України (ДПСУ)

2. Основні результати моніторингу

Загальні спостереження

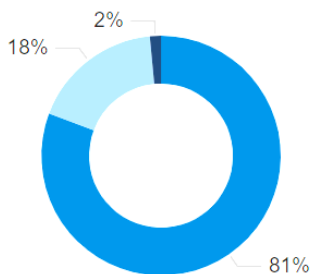
Наміри повернутися

У липні 2024 року відзначається значна зміна намірів опитаних щодо повернення в Україну порівняно з попередніми місяцями 2024 року. Незважаючи на те, що більшість (67%) все ще стверджують про свій намір колись повернутися в Україну, це перший місяць, коли ця частка впала настільки низько. Групи моніторингу кордонів УВКБ ООН продовжують спостерігати помітне зростання кількості осіб, які не впевнені щодо повернення в Україну, причому ця частка подвоїлася з 14% у січні до 28% у липні 2024 року.

Січень – червень 2024 року

Intend to return to Ukraine if the situation stabilises

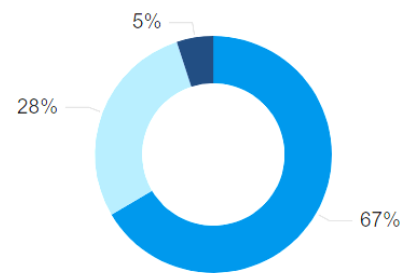
● Yes ● Not sure ● No

Липень 2024

Intend to return to Ukraine if the situation stabilises

● Yes ● Not sure ● No

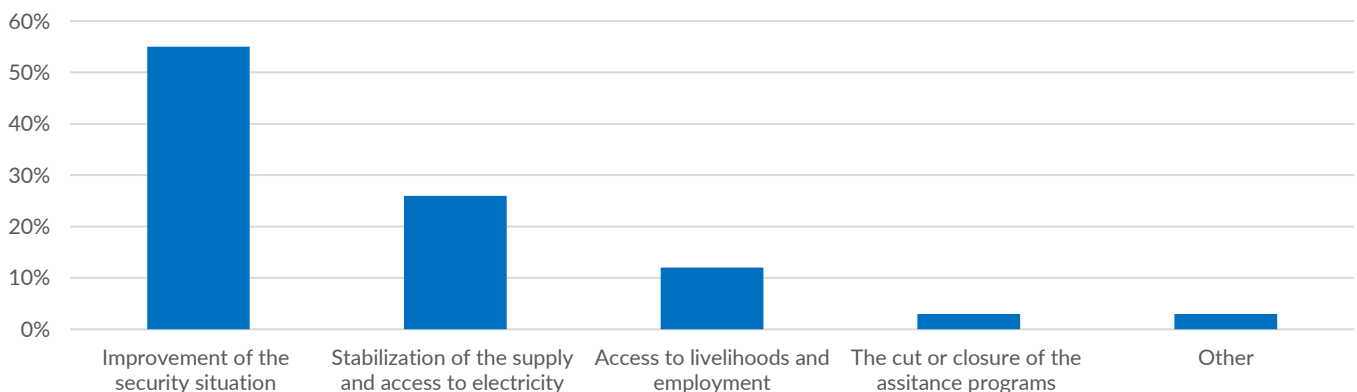

Малюнок 2: Дані на основі прикордонного моніторингу УВКБ ООН у 2024 році.

Основні фактори, що впливають на намір повернутися

Станом на липень 2024 року УВКБ ООН додало ключові фактори, що впливають на рішення щодо повернення, до анкети моніторингу кордону. 55% опитаних осіб назвали покращення ситуації з безпекою першочерговим фактором, слідом 26% респондентів назвали стабілізацію енергетичної ситуації, а 12% – доступ до засобів існування та працевлаштування в Україні. Варто зазначити, що лише 3% респондентів пов'язують повернення з можливим згортанням, закриттям або призупиненням програм допомоги в приймаючих країнах. Така невелика частка, ймовірно, пов'язана з тим, що це питання задають на виїзді з України.

Основні фактори, що впливають на рішення про повернення

Малюнок 3: Дані на основі прикордонного моніторингу УВКБ ООН, липень 2024 р.

Відсутність постачання електроенергії як причина виїзду з країни. Групи моніторингу кордону повідомляють про постійне зростання тенденції до виїздів через проблеми, пов'язані з постачанням електроенергії. У червні 2024 року, коли атаки на енергетичну інфраструктуру призвели до значних припинень електропостачання, 25% респондентів назвали енергетичні проблеми фактором, що спонукає до виїзду. У липні 2024 року цей показник зріс майже вдвічі (49%). При цьому, за даними моніторингу, респонденти відзначили тимчасовий характер свого виїзду, у липні 2024 року зафіксовано найвищий рівень невизначеності щодо тривалості перебування за кордоном – 58%, зокрема через загальну невизначеність щодо ситуації в Україні.

Відкрита інформація Державної прикордонної служби України (ДПСУ) щодо транскордонного переміщення

- 23 та 25 липня 2024 року ДПСУ повідомила про п'ять випадків фіктивних шлюбів між чоловіками призовного віку та жінками з інвалідністю. Під час індивідуальних співбесід прикордонники з'ясували, що після успішного перетину кордону жінкам обіцяли матеріальну вигоду. У всіх випадках у перетині кордону було відмовлено. Це підкреслює тенденцію до шлюбів за участю жінок з інвалідністю та підвищений ризик експлуатації для цих жінок.
- Тенденція до незаконного вивезення чоловіків через кордон зростає. Щотижня надходять повідомлення про перехоплення чоловіків призовного віку, які мали намір нелегально перетнути кордон. Правоохоронці продовжують встановлювати організаторів такого роду перетинів та розпочинають розслідування.
- Зафіксовано два випадки спроб нелегального виїзду з України громадянами третіх країн: [Республіка Індія](#) та [Шрі-Ланка](#). В обох випадках особи намагалися виїхати до країн ЄС після прострочення терміну перебування в Україні за візою або з простроченим видом на проживання.

ІНФОРМАЦІЯ З ПРИКОРДОННИХ ПУНКТІВ ВІД ПАРТНЕРІВ

- Групи моніторингу кордону спостерігали збільшення кількості виїздів людей, які виїжджали вперше, зокрема з Харківської, Чернігівської, Миколаївської, Одеської та Київської областей. Основною причиною цих виїздів люди називають безпекові проблеми. Для деяких із осіб атаки на початку липня стали переломним моментом.
- Групи моніторингу кордону помітили збільшення кількості матерів із 17-річними хлопцями, які виїжджають з України нібито з метою навчання. Примітно, що деякі родини не знають країни майбутнього навчання.
- Групи моніторингу кордону відзначили збільшення автобусів з дітьми, які прямують на «відпочинок та оздоровлення», як-от спортивні команди та табірні групи. Це стало звичним і повторюваним трендом літнього періоду.
- Групи моніторингу кордону повідомили, що в липні Румунія запровадила нові правила перетину кордону на транспортних засобах. Ці правила вимагають, щоб будь-який автомобіль, який повторно в'їжджає в Румунію протягом року, мав підтвердження технічного обслуговування за європейськими стандартами. Вартість такої процедури та підтвердження в Україні становить до 50 євро. Це правило викликало багато відмов у перетині кордону з боку румунських прикордонників протягом звітного періоду.

3. Підтримка на пунктах пропуску в липні 2024 року

У липні 2024 року партнери УВКБ ООН, «Право на захист», «НІКА» та «Десяте квітня», здійснили **265 моніторингових візитів до МПП** з Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Молдовою. Під час цих візитів партнери УВКБ ООН надали різні форми підтримки **1 556 особам**, які перетнули кордон. Ця підтримка включала низку послуг, у тому числі 1 500 випадків консультування щодо захисту та 148 випадків правової допомоги, 38 осіб отримали соціальний супровід та 1 особа отримала транспортні послуги. Партнери повідомили про 3 випадки дітей без супроводу або розлучених дітей протягом звітного періоду.

Загалом із січня по липень 2024 року партнери УВКБ ООН надали підтримку **9 541 особі**, яка перетнула кордон.

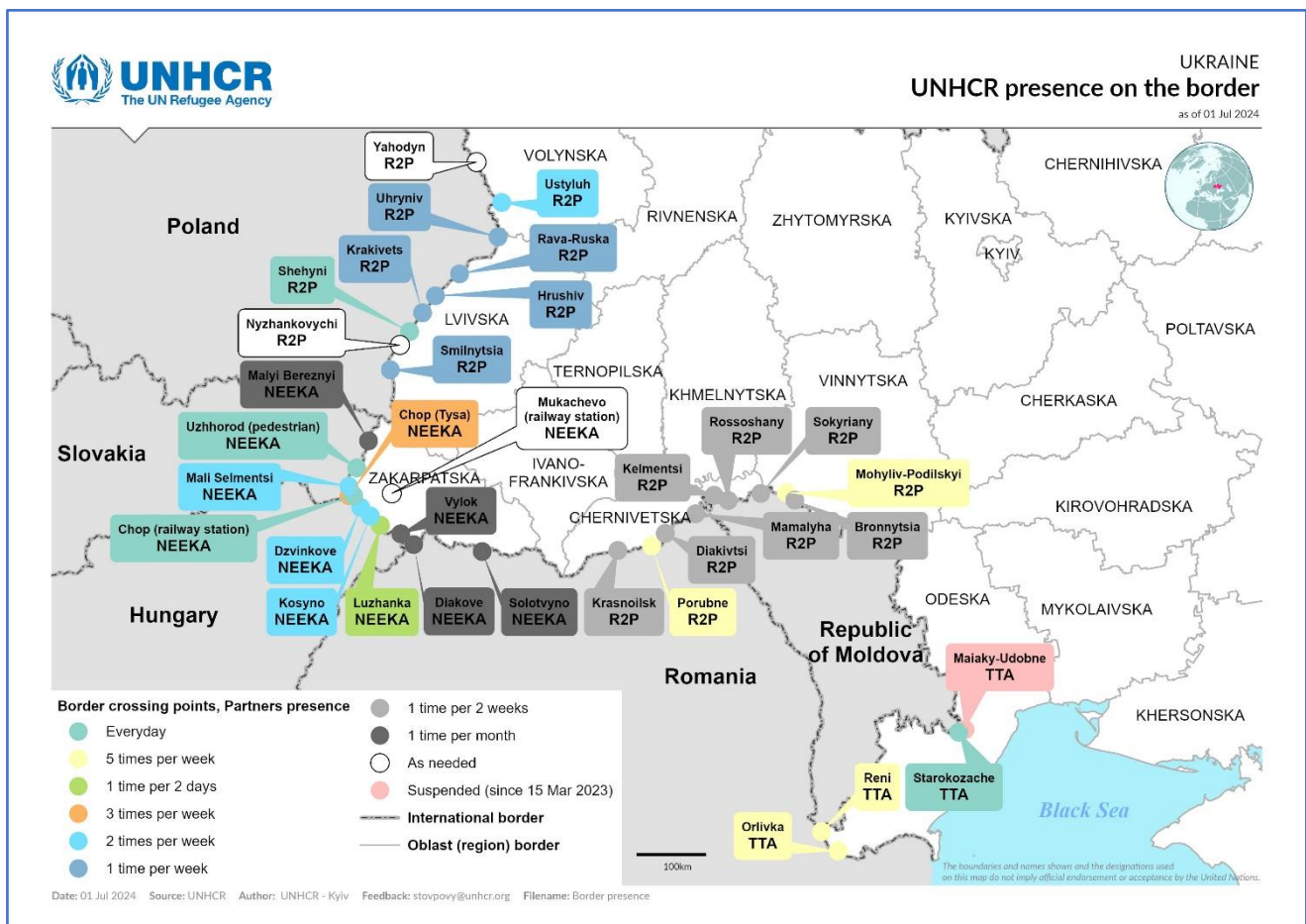
Примітка до методології

З січня по липень 2024 року партнери УВКБ ООН опитали на кордоні загалом 21 824 осіб. У липні 2024 року партнери УВКБ ООН опитали 2 478 осіб (з них 79% жінок 18-59 років, 7% чоловіків 18-59 років, 11% жінок 60+ років, 3% та 2% осіб з інвалідністю).

З середини березня 2022 року УВКБ ООН розгорнуло групи моніторингу кордону через місцевих партнерів-НУО для надання інформації та допомоги людям, які перетинають кордон із країнами ЄС (Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія) та Молдова. Ці команди надають інформацію, правову допомогу, консультації щодо захисту та соціальну підтримку людям, які залишають Україну в пошуках міжнародного захисту, а також тим, хто повертається до країни.

Групи прикордонного моніторингу проводять індивідуальні бесіди з особами, які виїжджають та в'їжджають з України. Метою цих співбесід є збір інформації про індивідуальні обставини, причини переїзду та їхні потреби у захисті. Методологія моніторингу кордону зосереджена на оцінці та реагуванні на захист і гуманітарні потреби людей, які перетинають кордон між Україною та країнами ЄС і Молдовою. Групи проводять інтерв'ю, збирають дані та надають необхідну підтримку з метою посилення заходів захисту та забезпечення благополуччя тих, хто перебуває в процесі переміщення.

Результати моніторингу ґрунтуються на індивідуальних інтерв'ю з людьми, які перетинають кордон, як на в'їзд, так і на виїзд з України, а також на інших спостереженнях прикордонників.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ:

- Перегляньте «Огляд моніторингу кордону за квітень 2024 року» [ТУТ](#), травень 2024 [ТУТ](#), червень 2024 [ТУТ](#).
- Завітайте на портал Операційних даних по Україні, щоб отримати більше інформації [ТУТ](#).
- Відвідайте веб-сайт УВКБ ООН в Україні [ТУТ](#).

КОНТАКТИ ТА ПОСИЛАННЯ:

- Електронна пошта: Олена Черепова, радник з питань захисту, cherepov@unhcr.org
- Телефон: +38 044 288-9710
- Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine
- Фейсбук: www.facebook.com/UNHCRKyiv
- Instagram: www.instagram.com/unhcr_ukraine